

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра теорії і практики початкової освіти

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

підготовки бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.010102 «Початкова освіта»

(шифр і назва напряму)

**Спеціалізація – «Англійська мова», «Інформатика», «Музика»,
«Хореографія»**

Факультет підготовки вчителів початкових класів

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Хващевська О. О. – асистент кафедри теорії і практики початкової освіти.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бескорса О. С. – старший викладач кафедри теорії і практики початкової освіти;

Євтухова Т. А. – завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін, доцент.

Обговорено та рекомендовано до видання
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“ 24 ” березня 2015 р.

Протокол № 1

ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Організація і управління у початковій освіті» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.010102 Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність та особливості управління загальноосвітнім навчальним закладом як освітньою організацією та початковою освітою як I ступенем загальної середньої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки курсу: з нормативними та вибіркоким дисциплінами професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів такими, як: «Загальні основи педагогіки», «Дидактика початкової школи», «Теорія та методика виховання».

Програма навчальної дисципліни містить **два змістових модулі:**

Змістовий модуль 1.Теоретичні основи системи управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Змістовий модуль 2.Особливості організації управління в початковій ланці освіти.

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Організація і управління у початковій освіті» є формування знань про теорію та практику управління загальноосвітнім навчальним закладом, принципи та функції управління освітніми процесами, особливості організації управління в початковій освіті.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація і управління у початковій освіті» є: формування у майбутніх вчителів початкової школи: знань про сутність та основні функції управління в системі освіти, особливості управління в загальноосвітньому навчальному закладі загалом та початковій ланці освіти, зокрема; сформувати уміння творчого аналізу явищ і процесів, що відбуваються в системі загальної

середньої України та особливостей управлінської діяльності керівників ЗНЗ згідно вимог сучасної освіти; на основі аналізу приймати управлінські рішення для розвитку початкової ланки освіти як складової загальної середньої освіти.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент»;
- історію розвитку управління як науки;
- основну мету, завдання та принципи управління в системі освіти;
- основні функції управління в загальноосвітньому навчальному закладі;
- структуру управління в системі освіти;
- колегіальні органи управління в системі загальної середньої освіти;
- особливості управління в початковій ланці освіти;
- посадові обов'язки адміністрації ЗНЗ;
- особливості організації методичної роботи в ЗНЗ загалом та початковій ланці освіти, зокрема;
- сутність та методи проведення атестації педагогічних кадрів у системі загальної середньої освіти;
- шляхи вивчення передового педагогічного досвіду;
- методи та форми внутрішкільного контролю;
- особливості ведення шкільної документації.

уміти:

- аналізувати педагогічні явища, процеси, факти з точки зору управління освітніми процесами;
- формувати план роботи загальноосвітнього навчального закладу та початкової ланки освіти;

- організувати управлінську діяльність щодо здійснення внутрішкільного контролю;
- дотримуватись і реалізувати на практиці принципи управління освітнім закладом;
- добирати найефективніші методи, форми методичної роботи в школі;
- здійснювати аналіз проведеного уроку з метою його подальшого удосконалення;
- здійснювати моніторинг якості початкової освіти в системі загальноосвітньої підготовки;
- використовувати у процесі управління елементи педагогічних інновацій.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 54 годин /1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ»

Управління як вид діяльності та наука.

Загальні основи управління в системі освіти України.

Управління в системі загальної середньої освіти.

Змістовий модуль 2

«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ЛАНЦІ ОСВІТИ»

Планування діяльності початкової школи як структурного підрозділу загальноосвітнього навчального закладу.

Організація методичної роботи як засіб підвищення професіоналізму вчителя початкових класів.

Особливості організації та процедура проведення атестації педагогічних працівників початкової ланки освіти.

Контрольно-аналітична діяльність заступника директора з навчально-виховної роботи в початковій школі.

Ведення шкільної ділової документації у початкових класах загальноосвітніх начальних закладів.

3. Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник / Н.П. Волкова. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.

2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.

3. Григораш В.В. Організація діяльності керівника школи / В.В. Григораш. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.

4. Демчук В.С. Основи освітнього менеджменту. – К.: Ленвіт, 2007. – 263 с.

5. Енциклопедія освіти / За ред. В.Кременя. – К.: Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.

6. Житник Б. О. Методологічні проблеми дослідницької діяльності вчителя / Б. О. Житник ; Організація дослідницько-експериментальної роботи в сучасній школі / Є. М. Павлютенков. Дослідницька діяльність як продуктивна освітня послуга методичного менеджменту : [навч. посіб.: зб.] / І. В. Маслікова. – Х. : Основа, 2008. – 160 с.

7. Зайченко І.В. Педагогіка / І.В. Заїченко. –К.:Освіта України,2006. – 528 с.

8. Круцило О. Атестація педагогічних працівників: метод. посіб./ О.Круцило, В.Захарчук. – К.: Шкільний світ, 2006. – 176 с.
9. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць: Заступнику директора та вчителю початкової школи /О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112с.
10. Мазоха Д. Педагогіка: Навч. посібник / Д. Мазоха, Н. Опанасенко . – К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 232 с.
11. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління. – Харків: Видав. гр. «Основа», 2005. - С. 6-105.
12. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 320с.
13. Мойсеюк Н. Педагогіка: Навч. посібник / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
14. Павлютенков Є. М. Моделювання в системі освіти (у схемах і таблицях) / Є. М. Павлютенков. – Х. : Основа, 2008. – 128 с.
15. Павлютенков Є.М., Крижко В.В. Організація методичної роботи . – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 80 с.
16. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. – 3-є вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. – 400 с.
17. Підласий І. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя / І. Підласий. – Х.: Основа, 2010. – 360 с.
18. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у 2-х ч.1. Абетака менеджера освіти / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Харків : Веста, Вид-во «Ранок», 2005. – 160 с.
19. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 560 с.
20. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К. : Знання, 2006. – 365 с. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора

школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304с.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Бондаренко Г. Л. Нетрадиційні форми роботи методичних об'єднань учителів початкової школи / Г. Л. Бондаренко // Початкова освіта [Методичний poradnik]. – 2013. – № 36. – С. 3 – 7.

2. Державний стандарт початкової загальної освіти (поступово набирає чинності з 1 вересня 2012)[електронний ресурс]. – Режим доступу до документа:<http://mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/osvita/doshkilna-ta-zagalna-serednya/zagalna-serednya-osvita/149-diyalnist/osvita/doshkilna-ta-zagalna-serednya/zagalna-serednya-osvita/6091>.

3. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [електронний ресурс]. – Режим доступу до документа:<http://www.info-library.com.ua/books-text-6601.html>.

4. Лист Міністерства №1/9-303 від 11.06.2014 «Про навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів та структуру 2014/2015 навчального року». – Режим доступу:<http://mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2450->

5. Лист Міністерства № 1/9-343 від 01.07.2014 «Про організацію навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі». – Режим доступу:<http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2604->

6. Лист Міністерства № 1/9-376 від 25.07.2014 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році». – Режим доступу:<http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2679->

7. Лист Міністерства №1/9-385 від 30.07.2014 «Методичні рекомендації для проведення бесід з учнями загальноосвітніх навчальних закладів з питань: уникнення враження мінами і вибухонебезпечними предметами та поведінки у надзвичайній ситуації». – Режим доступу:<http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2670->

8. Організація методичної роботи в початковій школі [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://do.gendocs.ru/docs/index-24210.html>. – Назва з екрану.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік – 8 семестр

5. Засоби діагностики успішності навчання

У процесі перевірки навчальних досягнень студентів з курсу «Організація управління в початковій освіті» використовуються наступні засоби діагностики:

- 1) контрольні питання до навчальної дисципліни;
- 2) контрольні питання до модулів;
- 3) перелік завдань для самостійної роботи студентів;
- 4) перелік індивідуальних науково-дослідницьких завдань;
- 5) тести.